

ISKOLAI GYAKORLATOK

Egészségügyi tanárszak

A ISKOLAI GYAKORLAT JOGSZABÁLYI HÁTTERE, CÉLJA, ELŐÍRT FORMÁI, KREDITÉRTÉKEI ÉS LEÍRÁSA

Jogszályi háttér:

A 283/2012. (X. 4.) Kormányrendelet szerint a tanári szakképzetség elemei:

- a tanárszak szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) tudás, valamint
- a tanári felkészítés:
  - a tanári munkához szükséges
    - pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati,
    - szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) tudás, készség, képesség, és
    - a képzéssel párhuzamosan megszerzett pedagógiai, pszichológiai és tanítási gyakorlat, továbbá
  - a köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben teljesített összefüggő egyéni iskolai gyakorlat.

A szakterületi tudás csak a tanári felkészítés követelményeinek teljesítésével eredményez tanári szakképzettség. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzés része. A gyakorlat csak akkor kezdhető meg, ha a hallgató - az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz kapcsolódó pedagógiai, pszichológiai, szakmódszertani feladatok kivételével - a tanári szakképzetség megszerzéséhez szükséges tanárszak szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) tudás, valamint a tanári felkészítés elemeinek tanulmányi és vizsgakövetelményeit, két szakos képzésben mind a két tanárszakján, eredményesen teljesítette.

8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről.

1. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

2. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI

4. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

A SZAKMAI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet

a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról

Az osztott, egészségügyi tanár mesterképzési szak célja: „az egészségügyi szakterületen, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak évfolyamain, az iskolai rendszerű, valamint az iskolarendszeren kívüli szakközépiskolai, szakgimnáziumi oktatásban, továbbá az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképzésekben az elméleti és elméletigényes szakmai tantárgyak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak végzésére, az egészségügyi szakoktatás pedagógiai kutatási, tervezési, fejlesztési feladatok ellátására, valamint a felnőttképzésben az egészségügyi irányultságú nevelési és oktatási feladatai ellátására képes tanárok képzése.” (8/2013. (I.30.) EMMI rendelet 4. melléklet, a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről)

Az iskolai gyakorlatok célja és rendszere

Az iskolai gyakorlatok magukba foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkal való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alpjártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Ennek megfelelően a képzés részét képező iskolai gyakorlatok teszik teljessé a szakmai tanári kompetenciáknak a kialakítását, összekapcsolva a szaktudományos ismereteket és készségeket a nevelés és oktatás képességével, valamint a tanárszerep integrálásával.

A hallgatók számára az egymást követő félévek egyre több és komplexebb szakmai gyakorlati feladatot tartalmaznak, melyek a következők:

- Pszichológiai és pedagógiai elméleti és gyakorlati tantárgyakhoz kapcsolódó iskolai gyakorlatok (I. félév)
- **Csoportos tanítási gyakorlat (II. félév)**
- **Közösségi pedagógiai gyakorlat (II. félév)**
- **Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat (III.-IV. félév)**

A pszichológiai és pedagógiai elméleti és gyakorlati tantárgyakhoz kapcsolódó iskolai gyakorlatokat az I. félévben a hallgatók a PTE gyakorlóiskoláiban/partnerintézményeiben töltik, a konzultációs hetek keretében.

A csoportos tanítási gyakorlat, a közösségi pedagógiai gyakorlat, valamint az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat kurzusainak felvételi szándékát a hallgató – oktatásszervezési okokból – köteles a tényleges kurzusfelvétel félévét megelőző félévben a kari koordinátornak jelezni. Az előjelentkezés ideje: a gyakorlatot megelőző félév vizsgaidőszakának utolsó hete.

Az előjelentkezés a kar által kiadott formanyomtatványon történik.

Az előjelentkezés után a kurzusok meghirdetésének félévében az adott iskolai gyakorlatot kurzusként is fel kell venni.

Amennyiben a hallgató az előjelentkezést, valamint a gyakorlat megkezdésének határidejét elmulasztja, vagy a mentorral vagy gyakorlatvezető tanárral egyeztetett időpontban a gyakorlatot nem kezdi meg, illetve a gyakorlaton nem vesz részt, ott nem a megfelelő aktivitással és eredményességgel dolgozik, a kurzus nem teljesítettnek minősül.

A gyakorlati kurzusok alól felmentés nem kérhető.

Az iskolai gyakorlatok leírása

Csoportos tanítási gyakorlat

Kreditszáma: **2**

Számonkérés módja: **gyakorlati jegy**

Tantárgy tantervi helye: **II. szemeszter**

Előtanulmányi feltételek: **Nevelés és iskola, Tanulás és tanítás**

Óraszám: nappali képzésben: 45 óra, **levelező képzésben: 30 óra.**

Tantárgyleírás:

A képzéssel párhuzamosan, iskolában (szakközépiskola, szakgimnázium) vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett csoportos pedagógiai és önálló tanítási gyakorlat a tanulók nevelésével, oktatásával és az adott tanárszakhoz tartozó szaktárgyakkal kapcsolatos tanári munka szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon történő megfigyelése, elemzése, **továbbá legalább 7 önállóan megtartott óra, foglalkozás.**

Kompetenciák:

- A hallgató képessé válik a hospitált és önállóan tartott órák pszichológiai és didaktikai szempontú elemzésére.
- A hallgató képes a szakterületéhez illeszkedő tárgyak tanításának önálló megtervezésére és megtartására.

További információk:

8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről. 2. melléklet – a tanári felkészítés követelményei (<http://net.jogtar.hu>)

A Pécsi Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának 11. számú, tanárképzési melléklete

Közösségi pedagógia gyakorlat

Kreditszáma: **2**

Számonkérés módja: **gyakorlati jegy**

Tantárgy tantervi helye (hányadik félév): **II. szemeszter**

Előtanulmányi feltételek: **Iskola és társadalom**

Óraszám: nappali képzésben: 24 óra, **levelező képzésben: 12 óra.**

Tantárgyleírás:

A hallgató a gyakorlata során *ismeretet szerez* az iskolai tanórán kívüli, valamint a civil és az iskolán kívüli nevelési területek munkájáról, így új, szélesebb látásmóddal fog rendelkezni a képzés végén. Az egészségügyi szaktanárok perspektíváinak kitágítása a cél, azaz képesek legyenek az iskolán kívüli potenciális nevelési színtereket, mint lehetséges partnereket megismerni és az ott folyó speciális ismeretátadási, nevelési munkát megismerni.

A gyakorlat során szervezési, vezetési, programkészítési és közösségépítési tapasztalatot szereznek az iskolai extracurriculáris tevékenységekben.

Kompetenciák:

A gyakorlat során *elsajátítja*, majd *képes lesz* önállóan is programot *előkészíteni, megvalósítani*.

A gyakorlat során, az érzékenyítésen keresztül a tanárjelöltek személyisége, attitűdje is formálódik a tolerancia, az empátia képessége terén.

Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat I. - II.

Kreditszáma: **20 + 20**

Számonkérés módja: **gyakorlati jegy**

Tantárgy tantervi helye: **III. és IV. szemeszter**

Előtanulmányi feltételek: **Csoportos tanítási gyakorlat, Egészségügyi szakmódszertan I. – II.**

Óraszám: nappali képzésben: 180 + 180 óra, **levelező képzésben: 80 + 80 óra**

Kurzus teljesítése és kurzusfelvétel: Az egészségügyi tanár mesterképzési szak esetén az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat két féléves, melyet a képzés mintatanterv szerinti 3. és 4. félévében teljesít a hallgató. Az egészségügyi szakoktató képesítéssel rendelkezők számára a gyakorlat 1 félév, melyet a mintatanterv szerint a 4. félévben teljesít a hallgató. A pedagógus munkakörben szerzett köznevelési munkatapasztalattal rendelkező hallgatók számára a gyakorlat ideje egy félév; esetükben a gyakorlat egy félévének az elismerése a képzés megkezdésekor kezdeményezett kreditelismertetési eljárás alapján történik.

Az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat kurzusfelvétele a mintatanterv szerint a képzés 3. és 4. félévének tárgy- és kurzusfelvételi időszakában, illetve egészségügyi szakoktató képesítéssel rendelkezők esetében a képzés mintatanterv szerinti 4. félévének tárgy- és kurzusfelvételi időszakában kerül sor.

A hallgató a csoportos és az egyéni összefüggő iskolai gyakorlatokat az egyetem partnerintézményeiben vagy más külső gyakorlólóhelyen tölti. A gyakorlólóhellyel kapcsolatos minimumfeltételeket az egészségügyi tanárképzés specifikumainak megfelelően az alapkar a TK-al egyetértésben határozza meg.

Tantárgyleírás:

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben (szakközépiskola, szakgimnázium), továbbá lehetőség szerint felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat.

Területei:

- a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
- a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek,
- az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

Az iskola/intézmény és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát/intézményt körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési/felnőttképzési intézményrendszer megismerése.

A hallgató nappali képzés esetén egy félévben minimum 20, levelező képzésben minimum 14 órát tart meg önállóan.

A gyakorlat magába foglalja a hospitálást, a tanári kompetenciák fejlesztési terve alapján megtervezett tanítást/foglalkozást, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, a tanítást kísérő szemináriumok elvégzését, és az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.

Az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat során a hallgató a gyakorlatvezető mentor és a gyakorlatvezető oktatók (tanárképző szakemberek) felügyelete mellett elkészíti a – tanulók megismerése terén végzett munkáját, tanári gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját gyakorlati fejlődését dokumentáló – portfóliót. A portfólió védeése a tanári záróvizsga tárgyát képezi. A gyakorlat során minden hallgatónak kötelezően rész kell vennie valamilyen formában speciális nevelési igényű (SNI) tanulóval való foglalkozáson. A hallgató az intézményben folytatott egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat kapott/vállalt feladatait megoldja, dokumentálja, (ön)reflektív értelmezi, elemzi, értékeli. A hallgató az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlatot kísérő szeminárium kapott/vállalt feladatait teljesíti, a felmerülő problémákra megoldásokat keres, ezeket dokumentálja, (ön)reflektív értelmezi, elemzi, értékeli.

Az összefüggő iskolai gyakorlatot a hallgató olyan köznevelési/felnőttképzési intézményekben tölti, amelyekben a következő feltételek teljesülnek:

- az egészségügyi tanár kompetenciájába tartozó szakmai tantárgyakat a kerettanterv szerinti óraszámokban oktatják, a hallgató az iskolarendszerű és lehetőség szerint az iskolarendszeren kívüli szakképzés területén is tanítási tapasztalatokat szerez,
- a fogadó intézmény a hallgató számára mentortanárt jelöl ki, aki segíti a hallgatót az összefüggő egyéni szakmai gyakorlat teljesítésében, majd a gyakorlat végén igazolja annak teljesítését,
- a fogadó intézmény rendelkezik az egészségügyi ismeretek oktatásának tárgyi és személyi feltételeivel, ilyen módon a hallgató gyakorlati készség- és képességfejlődése is biztosított.

További információk:

8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről. 2. melléklet – a tanári felkészítés követelményei (<http://net.jogtar.hu>)

A Pécsi Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának 11. számú, tanárképzési melléklete

Összeállította: Dr. Deutsch Krisztina PhD, adjunktus, megbízott kari koordinátor és TK kapcsolattartó egyetemi oktató.

Pécs, 2017. november 13.